

Det trengs et krafttak for psykisk helse i kommunene

An-Magritt Aanonsen

President Norsk Psykologforening

Gode psykologtjenester i kommunene er et hovedsatsingsområde for Norsk Psykologforening. Dette arbeidet er uhyre viktig. Men hvor langt er vi egentlig kommet?

Kommunene er pålagt mange og store oppgaver i arbeidet med psykisk helse. Det dreier seg om oppfølging av pasienter som skrives ut – mennesker med behov for et mangfold av tjenester for å kunne leve verdige liv. De som skal følge opp disse pasientene i hverdagen trenger faglig veiledning og støtte. Vi må dessuten komme tidlig i kontakt med de som er i ferd med å utvikle alvorlige psykiske lidelser, og med deres pårørende. Disse tjenestene innen psykisk helsevern må være lett tilgjengelige. Tilsynelatende er det bred enighet om behovet for psykologkompetanse i dette arbeidet.

Men myndighetene har vist liten interesse for å ta initiativ til konkrete tiltak. Dette til tross for at kartlegging av psykologenes rolle i kommunehelsetjenesten har vært en målsetting i Opptrappingsplanen, og til tross for at denne oppgaven er omtalt i de siste års statsbudsjetter. Vi har kommet med innspill til helseministeren og Sosial- og helsedirektoratet om mulige veier å gå, men responsen har vært mildt sagt mager.

På et seminar for Stortingets helse- og omsorgskomite i februar fortalte flere psykologer hvordan god bruk av psykologkompetanse gir effektive og nyttige tiltak både for klienter, annet fagpersonell og i organisering av tjenesten. Politikerne var lydhøre.

Psykisk helse må få like gode vilkår i primærhelsetjenestene som fysisk helse. Skjer ikke det, tar ikke samfunnet problemene alvorlig.

Psykologforeningen har tatt initiativ til et prosjekt for å utvikle modeller for bruk av psykologkompetanse i kommunene. Vi har fått støtte fra Sosial- og helsedirektoratet til et forprosjekt. Det skal danne grunnlag for et hovedprosjekt med konkret utprøving av forskjellige måter å organisere psykologtjenester på i kommunene. Forprosjektet kom i gang 1. februar i år. Vi satser sterkt på at hovedprosjektet skal starte opp fra nyåret. Mange psykologer har meldt stor interesse for å bidra både med erfaringer, ideer og for å jobbe i kommuner. Med det kommunemønsteret vi har i Norge, må vi se å se på forskjellige løsninger: egne psykologtjenester, egne primærpsykiske helsetjenester, psykologtjenester i kombinasjonsstillinger, interkommunale løsninger og kjøp av private tjenester. Vi mener forskjellige typer ansettelsesforhold må vurderes. Statlige stimuleringsmidler gjennom øremerket tilskudd, lovpålagt tjeneste og kommunale driftshjemler med mulighet for refusjon fra trygden er dessuten nødvendig for å få til et krafttak som gir merkbare resultater.

Vi er fortsatt langt fra målet om 2000 psykologer i kommunale tjenester innen 2015. Erfaringer har vist hvor viktig det er av at våre medlemmer lokalt er aktive overfor kommunene som arbeidsgivere og i forhold til lokale politikere. Det bidrar til å øke trykket for å få til bedre psykisk helsetjeneste på kommunalt nivå.